

Incipiunt autem verba sancti Egidij de
vitiis fratrum minorum

Gracia dei et virtutes sunt scala
et via ascendendi in celum. vicia
vero et peccata sunt via et scala
descendendi ad infernum. vicia
et peccata sunt toxicum virtutes vero et bona
opa sunt tiriaea. Gratia attribuit gratiam et
vnum viciu trahit ad aliud. gratia non vult
laudari. viciu non vult despici. Deus in humi-
litate requiescit paciencia est figura eius pu-
ritas cordis videt deum. deuotio māducat
ipm si amas amaberis si times timeberis si
seruis seruietur tibi si bene te geris de alijs
alijs se bene geret de te. **B**tus ille q̄ amat et
non desiderat amari. btus ille q̄ seruit et non
desiderat tantum seruari. btus q̄ bene gerit
se de alijs et non desiderat bene geri se de alijs
et q̄ hec maḡ sunt ideo stulti ad ea non atti-
gunt. **T**ria sunt magna valde et vtilia q̄
quisq̄ haberet male cadere possit. **P**rimu
est q̄ si oem tribulacionem q̄ tibi acciderit
ppter deum in pace sustineas. **S**cōm si de oi-
bus que facis et recipis magis humiliais
Tertiu si fidelit̄ diligis bona q̄ non possunt

videri oculi corporis. Oia q̄ magis vilipē
dūtur et relinquūtur ab hōib; mūdānis:
magis honorātur et recipiūtur a deo et san
ctis. Et ea q̄ ampli; diligūtur et āplectū
tura honorātur ab hōib; mūdānis: āpli;
odiūtur et reliquūtur et vilipēdūtur a deo
et s̄ctis. Oia enī odiēda diligit hō miser et
diligēda odit. Rogauit semel frater Egidius
quēdā fr̄ez dicens habes tu bonā aiā; respō
dit frater ille. frater mi nescio. dixit ei frater
Egidius. s̄cta cōtritiō s̄cta huilitas san
cta caritas s̄cta deuocō et s̄cta leticia faci
unt aiā bonā et s̄ctam. **De fide**

Omnia q̄ p̄nt excogitari narrari videri l'
palpari n̄l sūt respectu eoz q̄ nec ex
cogitari nec videri nec palpari p̄nt. Oēs sa
piētes et s̄cti q̄ fuerūt et sūt et erūt q̄ locuti
sūt ul' loquēt' de deo nō dixerūt nec v̄mō
dicēt de deo i opacōe ei? qd̄ ē. n̄ sic ē cuspis
v̄mō ac i opacōe celi et terre et oīm creatu
raz q̄ in eis sūt et plusq̄ milies m̄m. Tō
ei sac̄ scripturā loq̄tur tāq̄ balbuciēdo sic
mat' balbuciens cū filio suo puulo q̄ ah̄t
nō pōt intelligere verba ei. dicebat sel' egi
di? cui dā iudici seculari credis tu q̄ dō
dei sūt mag' r̄ndit credo. cui dixit. oñdo tibi

quod non credis et adiecit quantum valet omnes facultates tue: Rndit iudex valet forsitan mille libras. dixit ei frater. Egidius. dares tu pro millibus libris? respondit dare valde libenter. Dixit ei frater Egidius. certum est quod terrena omnia nichil sunt respectu celestium. cur igitur hoc non das pro illis? respondit iudex. Credis tu quod homo tantum operetur quantum credit. rndit frater egidius sancti et sancte. bona que potuerunt facere. studuerunt opere exercere et que non potuerunt complere. compleuerunt sanctis desideriis et defectum operis. suppleuit ipsum desiderium sanctum. Si quis haberet perfecte fidem videret in tale statum in quo daretur ei plena certitudo. homini qui certitudinaliter expectat magnum et eternum bonum quid mali potest facere ei aliquid quod malum? Et homini qui expectat eternum malum quid boni potest ei facere aliquid bonum? Nunquam tamen debet aliquis desperare dum vivit de misericordia dei quia vix est arbor ita spinosa et nodosa quam non possunt homines planam et pulchram facere et eam orare. multo magis non est quis ita gravis peccator in mundo quem non potest deus gratia et virtutibus adornare. **De dilectione dei et proxi**

Dilectio dei et proximi maior est omnibus
virtutibus. Dicebat frater Egidius
quodam fratri spirituali amico suo credis
tibi quod ego diligam te? respondit frater ille
credo. dixit ei frater Egidius? Non credas
tibi. quod solus creator est ille qui vere dili-
git creaturam et amor creature nichil est respe-
ctu amoris creatoris. Dixit quodam alii fratri
Egidio propheta dicit. quod omnis amicus fraudulen-
ter incedit. respondit ideo sum tibi fraudulen-
tus quod bonum tuum non facio meum. Quanto enim
apertius bonum tuum facere meum tanto magis
tibi fraudulentus. Quanto enim amplius quis le-
ty fuit de bono proximi: tanto erit magis
patericeps boni illius. Si vis ergo patericeps
esse boni omnium gaude de bono omnium.
bonum aliorum facis tuum. si tibi placet
Et malum aliorum facis tuam custodiam.
si tibi displicet hoc est via salutis ut sis letus
et gaudens de bono proximi. dolens de ma-
lo suo. Et credas bona de aliis. de te mala.
et honores alios et te despicias. qui non
vult alios honorare non honorabitur et qui non
vult cognoscere non cognoscetur et qui non
vult fatigari non requiescit. laboricium fru-
ctuosum super omne laborium est studere pietati

et benignitati. Quid quod fit sine amore et
deuotione: non est placitum deo nec sanctis eius.
Ex suis efficitur homo pauper et ex diuicijs
efficitur diues: ergo diuina debet homo dili-
gere et alia contempnere. Quid est magis quam
scire esse gratum beneficij dei et scire reprehen-
dere se de malis proprijs. in hac scola uellem
studuisse ab inicio mundi et studere usque
ad finem mundi. si tamen uixissem et victurus
essem scilicet in consideratione et commendatione
beneficiorum dei et in consideratione et reprehensio-
ne maleficiorum meorum. tamen si defectum ha-
berem in reprehensione mei de maleficijs meis
nullum defectum habere in consideratione dei.
uides quod ioculatores et mimi commendant mi-
ro modo eos qui dant eis unum cuniculum uestimē-
ti. Quid enim debemus facere domino deo nos-
tro. Multum deberes esse fidelis illi qui uult
te liberari ab omni malo et tribuere tibi omne
bonum.

De humilitate

Nemo potest venire in cognitionem dei.
nisi per humilitatem. via eundem furtum est
ire deorsum. Et omnia pericula et omnes casus
magnum qui acciderunt in mundo non nisi pe-
leuationem capitis acciderunt sicut per illud qui
fuit creatus in celo et in adam in phariseo.

euāgelico ⁊ multis alijs . et magna bona
q̄ facta sūt ppter flexionem capitis euene
rūt ut patz in beata virgīe et ī publicano
⁊ in sācto latrone ⁊ ī multis alijs . nō posse
m? nos habere vnā molem ḡuem q̄ face
ret nos semp capita incliare . tūc dixit ei q̄
dā frater quō possem? nos fugere istā
supbiā . ⁊ ille laua mē tibi man9 . vbi po
sueris os ibi tene pedes . si consideres benefi
cia dēi debes incliare caput tuū ⁊ si os dēs
peccā tua debes caput tuū silititer inclinare
⁊ aut illi q̄ querit de sua malicia honorari
Vnde ḡdus huilitatis in homine est cog
noscere se esse semp contrarium bono suo
Ramum etiam huilitatis reputo reddere
aliena non sibi appropinq̄re ea hoc ē oīa
bono dēo attribuere cuius sunt . sibi attri
buere mala sua . **B**eatus ille qui ita vilē
se reputat coram hominibz sicut vilem se
eē inuenit corā dēo . **B**eatus ille qui iudi
cat seipsum modo qz non viuet ad iudiciū
Beat9 q̄ ambulat fidelit̄ ad iudiciū ⁊ obe
diētiam alteri? hoc enī fecerūt apli etiā p9
q̄ spū sācto fuerūt repleti . q̄ vult pacē ⁊
tranq̄llitatē habere d; oēm hōēz supiōrē
suū reputare . **B**tūs ille q̄ nō vult videri

fuis uerbis ⁊ morib; nisi in illa cōposicōe
in qua diuina gratia cōposuit eum. **B**eatus
qui scit cōseruare ⁊ abscondere reuelacōes
dei q̄ nichil occultū quod nō reuelet deus
q̄n p̄cet sibi. **S**i quis ess; sanxior homo
de mūdo ⁊ reputaret se maiore p̄ccōrem
de mūdo. in hoc esset humilitas. humilitas
nescit loqui ⁊ paciētia nō audet loq̄. hūi-
tas uidetur michi esse sicut fulgur. sicut e-
ni fulgur facit p̄cussiones terribiles ⁊ p̄
modū nichil potest inueiri ex eo sic hūi-
litas dissipat om̄e malū ⁊ est iūmica oīs
p̄ccī ⁊ facit hoīez nichil se reputare. p̄ hūi-
litate inueit hō gr̄ciam corā deo ⁊ pacē cum
proximo. **S**icut rex quis magno si uel;
mittere filiā suā ad aliquē locū non pone-
ret eam sup eqū non domitū supbū et cal-
citrosū sed sup eqū māfuetū suauit̄ am-
bulātem. sic deus nō ponit gr̄ciam suā in su-
pbis sed in humilibus ⁊ in mansuetis

De timore dñi

Timor dñi sanctis omnē malum ti-
morem expellit ⁊ custodit illa bona
que nō possunt lingua exp̄mi nec etiā cogi-
tari q̄ timorem dñi habere maximum do-
num dei est nec omnibus datū. **Q**ui non

timet ondit se nō habere qđ pdat. timor
dñi regit a gubernat hoies; ⁊ facit eū vire
in gratiā. **S**i qđ haberet gratiā dei timor
dei cōseruat eā ⁊ si non habet. facit ad eā
pueire. **O**ēs creature racōnabiles q̄ cecide
rūt nunq̄ cecidissent si hoc dō habuissent.
hoc sactum donum est nisi sanctorū ⁊ san
ctarum. **E**t quāto aliquis magis est gra
ciosus nō ē min⁹ humilis ⁊ timoratus et
virtus in quo homines min⁹ se exercēt. nō
est minor alijs. **H**omo qui offendat in
tātum deum suum q̄ dignus est morte cū
qua securitate potest ante presētiam eius
ire. **B**eatus qui se cognoscit vraciter in
carcere eē in hoc mūdo. et semp dñm suum
offendisse. **M**ultum valde debet homo ti
mere a supbia ne precipitet eū a seipō et
a simili tui. time semp ⁊ caue. nō ē pfecta se
cūtas hōi dū ē in hoc mūdo inter inimicos
Inimic⁹ ē caro vrā ⁊ ip̄a cū dem oib; semp
est aduers⁹ aiām. **M**aiorē ergo timorem
debet hō habere ne malicia sua p̄pria deum
eat eū q̄ de alia re de mundo. imp̄le ē enī
q̄ hō pot ad gratiam dei ascēdere ul̄ i ea p
seuerare sine sactō dei timore ⁊ scō pauore.
q̄ nō h; timorē dei. signū h; peūdi **T**imor

dñi facit humiliter obedire a caput vsqz
ad terrā flectere sub iugo obediētie sacte
Et quanto quis maiorē dei timorē habet.
tāto plus orat. Cui aut datur g̃tia sacte
oracōis: nō est puū donum. Opera hois
g̃tumcūqz videantur mag̃. nō sunt sc̃dm
estimacōem hois: sed sc̃dm estimacōem a
beneplacitū dei. Et ideo semp est nobis ti
mēdum **De virtute ⁊ pace**

Qui paciēter sustineret tribulacōes
ppter deum: cito viret ad magnam
gratiā a esset dñs hui⁹ mūdi a teneret iā
pdx̃ in alio mūdo. Quicqd̃ hō facit siue bo
nū siue malū sibi metipi facit. Nō debes sc̃a
d alizari si quis tibi facit iniuriā sed debes
cōpati peccato eius. Sustinere debes pa
ciēter iniurias a proximo tibi factas ppter
deū ⁊ ppter proximū ⁊ ppter teip̃sū. Quā
tū quis patus est sustinere tribulacōnes
⁊ iniurias ppter deū: tantū est mai⁹ apud
deū ⁊ nō amplius. Et quāto quis est flexi
bilis a tribulacōne ⁊ dolore sustinēdo ppter
deū: tāto minor est apud deū ⁊ nō cōgnos
cit quid sit deus. Si quis dicit tibi malū
adiuva illū a si quis dicit tibi bonū. redde
illd̃ deo Adiuuare aut debes eum ut si dicit

tibi mala tu de teip̄o dicas deteiora. **S**i
vis facere partem tuam bonam. fac ptem
tuam malam. hoc est factū ⁊ dictū alteius
lauda ⁊ tuū inculpa. **E**t si vis facere pte
tuam malam. factum ⁊ dictum tuum com
mēda ⁊ partem alteius vitupera. quando
igitur aliqs contendit tecum. si vis vince
re perde. nam in fine quādo credideris te
vicisse. inuenies te perdidisse. **V**ia ergo
saluacōnis est via perdicōnis. **N**on sum?
boni portatores tribulacōnum qz non su
mus sectatores spūaliū solacōm **Q**ui enī
fideliter laboraret in se ⁊ p se ⁊ sup se suau
ter oīa sustier; iniuriā nulli facias ⁊ si qs
tibi facit iniuriā paciēter sustine eā amo
re dei ⁊ p remissioē pccōz tuoz. **N**e offen
das proximū s; trahas eū ad deū **M**ulto eī
meliorē vnā grem iniuriā sustiere sine m
mure aliq̄ p̄t amorē dei q̄ pascere cētū
paupes ⁊ q̄ ieiūare usq; ad celū stellatū
tpe longo. qd̄ p̄dest hōi despiciere seipm ⁊
tribulacōes suo corpi facere i ieiūis vigi
liis disciplis ⁊ oracōib; ⁊ nō posse vnā in
iūiam sustiere a proxio de q̄ suscipiet ma
ius p̄cū q̄ de suis q̄ pōt sua p̄a volūtatē
Sustiere tribulacōes sine m̄mure magis

purgat peccata hominum quod effusio lacrimarum
beatus ille qui semper habet ante oculos suos
peccatum suum et beneficia dei quae libenter et pa-
cienter sustinet tribulationes et angustias
unde debet expectare consolaciones magnas
Beatus ille qui non petit nec desiderat aliquod
consolacionem sub celo ab aliqua creatura **N**on
expectat homo primum a deo si humilis est et
quietus solummodo dum bene satis fit ei in om-
nibus. **Q**ui semper bene haberet coram oculis pec-
cata sua in nulla tribulacione deficeret. **O**ie
bonum quod habes recognoscere debes
a deo. ut omne malum a peccato tuo. **S**i
aliquis homo fecisset et faceret omnia bona quae
fecerunt et faciunt et facerent omnes homines de
mundo: tamen si bene se inspicit inuenit se sem-
per contrarium bono suo. **D**ixit ei quidam fra-
ter. **Q**uid faciemus si uenit in tempore nostro
tribulaciones multe? respondit si plueret
dominus lapides et saxa de celo non nocerent. **S**i
essemus tales homines quales esse deberemus si homo
esset qualis esse deberet malum sibi conuerteret
retur in bonum. **S**icut enim habenti malam uoluntatem
ipsum bonum conuertitur in malum
Ita habenti bonam uoluntatem. omne malum
conuertitur sibi in bonum. **O**ia enim magna

bona et magna mala sunt in hunc mundum quod videri
non possunt. **A**d infirmitatem magnam et
laborem magnam et famem magnam et iniurias
magis alicui fecerunt. occurrunt pessimi demones.
Si vis saluari non petas tibi fieri iustitiam
ab aliquo creatura. Viri sancti bonum faciunt et ma
la patiuntur. **S**i cognoscis te offendisse
creatore tuum et bonum omnium cognosce quod dig
num est ut omnia te persequantur et vindicent in
iniuriam quam fecisti deo tuo. **A**b omnibus crea
turis debes pacienter sustinere molestias ti
bi factas quod contra aliquam non habes iustitiam
cum his dignus puniri ab omnibus. **M**agis
virtus hominum est vincere semetipsum. **S**i
vincis te metipsum. vincis inimicos tuos
omnes et pervenis ad omne bonum. **M**agis
virtus esset si quis permitteret se vinci ab
omnibus hominibus quod talis homo esset
dominus huius mundi. **S**i vis saluari conare
ut desperes ab omni consolatione quam
potest tibi aliqua creatura mortalis dare
quod maiores et frequentiores sunt casus ex
consolationibus quam ex tribulationibus ac
cedentes. **N**obilis est natura equi quod li
cet sit in velocissimo cursu tamen is qui eum equi
tat potest eum auertere ab una via et dirigere

ad aliā p velle suo. sic deberet hō impetu
ire siue pmittere se regi ab alio q̄ corrigit
eū vel ad solā memoriā dei deberet hō
desiderare quātū est p se ⁊ alapas ⁊ co
laphos ⁊ ut hoīes eū trāxerent p capillos
Murmurauit q̄ corā eo religios⁹ quidā
de quadā obediētia graui sibi data. **C**ui
dixit frater egidi⁹. **A**ice mi q̄to pl⁹ mur
muras tāto plus te oneras. ⁊ quanto hu
milis ⁊ deuotius submiseris caput iugo
obediētie sacte. tanto leui⁹ et suauius tibi
erit. **T**u nō vis vitupari i hoc mūdo ⁊ vis
honorari i alio. nō vis maledici ⁊ vis bene
dici. nō vis laborare ⁊ vis q̄escere. decept⁹
es q̄ p vituperium venitur ad honores. p
maledictionē habetur benedictio. p labo
rem req̄es. prouēbiū vrū est. **Q**ui nō vult
dare de eo qd̄ diligit. non pōt de eo habe
re qd̄ vult. **N**on mireris si proximo aliquā
te offendit q̄ martha q̄ sancta fuit vole
bat prouocare dñm oītra sororē suā car
lē. tamē iniuste murmurabat martha de
maria q̄ quāto plura mēbra amiserat quo
ad vsū maria quā martha tāto plus la
borabat. quā amiserat enī loq̄lam visū au
ditū ⁊ gressum. **S**tude esse graciosus et

virtuosus et pugna contra vicia et sustine
patienter tribulaciones et verecundias. Non est
enim aliud nisi ut vicias tempus quia pax est
homini attrahere animas ad deum nisi viciat seipsum

**De sancta sollicitudine et
vigilantia cordis**

Ociosus homo amittit hunc mundum et alium:
non fructificando sibi nec aliis. Impos-
sibile est virtutes acquirere sine sollicitudine
et labore. Si tu potes esse in tuto non te
ponas in dubio. Ille est in securo qui laborat
pro deo vel pro celesti regno. Iuueis qui labore
recusat regnum celorum recusat. Si sollicitu-
do non prodest negligentia non obest. sicut
occultas mala est via ad infernum. ita occupa-
tio et quies sancta est via ad celum. deberet homo
esse sollicitus ad custodiendam gratiam
sibi datam a deo et cum ea fideliter laborare
quia sepe amittit homo fructus pro frondibus
et grana pro paleis. Quibusdam vero dat
deus fructus et frondes facit eis caras. qui-
busdam vero dat utrumque et quidam carent
utroque. **M**aius reputo bona creata a
domino conservare quam ea acquirere. qui novit
acquirere et nescit reponere. nunquam ^{dabitur} dabi-
tur. scire vero reponere et nescire acquirere.

nō est magnū . multū lucratur multi sed
numq̄ sunt diuites qz que luēti sunt. nes
ciūt exponere **E**t aliqui paulatī lucratur a
diuites sūt. qz que lucratur. bene custo di
unt. **O** q̄ tam fluuī? imber congregacōm
aquarū haberet. si cōtinue nō deflueret. hō
petit a deo donū sine mensura et sine fine a
vult ei seruire cū mensura ⁊ cum fine. **Q**ui
vult sine mō a sine fine amari et remune
rari. debz sine mō a sine fine amare a seruire.
p̄ negligentiam suam amittit homo p̄fic
tionem suā. **L**oq̄batur semel frater **E**gi
dnus cuiādam volēti p̄gere romam dicens
Quādo ibis p̄ viam. noli attr̄hēre tibi que
videb ne impediāt te a scito eligere bonā
monetam a falsa. multe enim sunt astucie
inimici ⁊ ei? laquei varij ⁊ occulti. **B**eat⁹
qui exfructat corp⁹ suū amore altissimi a
de bono qd̄ facit a celo inferi? p̄m̄ium nō
reqr̄it. **S**i q̄s esset paup̄rim⁹ valde a dice
ret ei aliq̄s frater accomodo tibi hāc rem
meam ut p̄ tres dies exfructes eam a per
hoc habebis thesaurū infinitū . nōne iste
paup̄ si cōstaret sibi hoc esse vrū studeret
sollicite rem illā exfructare. **R**es mutuata
nobis a deo est caro nr̄a ⁊ quasi tres dies

sūt totū tēpus vite nre. **S**i vis ergo frui
stude lucrari si nō laboras quō quiescas. si
omēs agri et vinee hui⁹ mūdi essent vni⁹
hoīs q̄ nō coleret eos nec colī faceret quē
fructū inde perciperēt. Alij habēs vno puā
q̄ritatem agrorū et vinearū et ip̄os coleret
p̄ se et plurib⁹ alijs. percipit inde fructus. **S**i
q̄s vult facere malū. vix petit cōsiliū sup hoc.
et si vult facere bonū. studet cōsiliū a multis
p̄qrere. p̄bium proniciū est. **A**d spem vi
cini tui. nō ponas ollas ad ignē. **N**ō est
hō bt̄us si bonā habet volūtātē n̄ hoīs opi
bus studeat eā cōseq̄q̄ ad hoc dat de⁹ hoī
grāciam et seq̄tur eā. **D**ixit semel fratri Egi
dio quidam homo vagabundus ut vide
batur. frater Egidij fac michi consolatio
nem. respōdit frater Egidius **S**tude te be
ne habere et habebis consolacōnem. nisi
enī quis paret i se locū deo nō inueit locū
creaturis dei. **Q**uis est q̄ vult facere id qd̄
esset meli⁹ nō solū aīe sed etiam corpori in
hoc mūdo tunc ergo nec bonum aīe nec bo
num corpori volum⁹ facere. **E**go possem
iurare veraciter qd̄ q̄ alleviat sibi iugū dei
et aggruat s̄ illd̄ et q̄ illd̄ s̄ aggruat ip̄i sibi
alleviat. vtinā facerēt hoīes qd̄ esset meli⁹

etiam eorū corporib; in hoc mūdo. qui fecit
alium mūdum. fecit et istum et de bonis que
tribuit in alio mūdo. potest in isto tribue
re et corpus scētū de bonis aīe q̄ bonum et
malū anime. redundat in corp9 suū. **Tūc**
dixit ei quidam frater forte moiemur an
teq̄ bonum nr̄m cōgnoscamus. **Qui ait**
pelliparij cōgnouerūt de pellib;. cerdones
de calciamētis. fabri de ferro et sic de alijs
artib;. **Quomō autē** homo potest scire ar
tem in q̄ numq̄ studet? **Credis tu q̄** mag
ni dñi debēt magna dona stultis et iniquis
hominib;. non dant. **Bona opera.** sunt via
ad omne bonum. sicut mala opera. sunt via
ad omne malū. **Beatus ille** quē nulla res
a celo inferius de edificabit et qm̄ omnia q̄
videbit et audiet vel sciet edificabunt. **Et**
de oibus studet elicere vtilitatem suam

De contemptu mundi

Ut hominū illi qui ponit cor suū et desi
derium suū et vires suas in reb; ter reis
ap̄ter quas relinq̄t et pdit bona celestia et
terrena. **Aquila** qui volat alte si haberet al
ligatam cuiuslibet ale vnā de trabibus eccle
sie sacti petri: nō volaret ita alte **Multos**
vidim? laborātes fr̄ agendo saxa. cauando

mōtes ⁊ alia opa grauiā corpori faciendo
sed p̄ anima quis ita viriliter laborat. a
uarus est similis talpę que non credit aliū
thesaurum esse nec aliud bonum nisi caua
re terram et inhabitare eam. tamen sūt the
sauri alij quos ignorat. Aues celi ⁊ bestie
terre ⁊ pisces aquarum quādo habent ci
bum sibi cōpetētem contēti sunt. Cū ergo
hō contēt⁹ nō sit reb; terreis quī semp̄ sus
piret ad alia. patet q̄ ad ista nō sūt p̄nci
paliter fact⁹ h; ad alia. corp⁹ factum enī
fuit p̄pter aiām ⁊ mūd⁹ iste p̄t aliū mū
dum. Mūd⁹ iste talis cāpus ē q̄ habēs
ex eo p̄tem maiore. habet p̄tem deteiozem
Ite dicebat q̄ nō placebant multū btō
francisco fornice p̄pter nimīā sollicitudi
nem quam habēt congregādi victualia
sua. Sed aues celi magis placebant ei
q̄ non cōgregant in horrea. Caro nostra
est sicut porcus qui auide currit in lutum
⁊ delectatur in luto. Caro nostra est sicut
scrabro q̄ semp̄ stercus eq̄nū voluere dele
ctatur. Caro nrā est sicut pugil dyaboli
Dixit ei quidam frater. Quō possemus ca
uere a vicijis corpis. tūc r̄ndit frat̄ Egidij⁹.
q̄ vult trāsferre maḡ sax̄ et trabes grandes.

studet eas transferre ingenio magis quam vi-
ribus et in hoc facto est simpliciter procedē-
dum. omne vitium ledit castitatem. est enim
sicut speculum clarum quod pro solum anhelu-
tum obscuratur. **I**mpossibile est enim ho-
mine ad gratiam dei. dum ei placet in carni-
bus delectari. volue igitur et reuolue desuper et
desubter hinc inde. **E**t non est aliud quam pug-
re contra carnem que vult te tradere die ac
nocte. quam qui vincit omnes inimicos suos
vincit et deuenit in omne bonum. Dicebat autem
inquit oies virtutes ego perlegerem sanctam
castitatem. Dixit ei quidam frater. nonne
maior virtus est caritas quam castitas. respon-
dit ei frater egidius. **Q**uid est castitas? casti-
tate frequenter cantando. dicebat. **O** sancta
castitas qualis es. tu es talis et tanta. quale
et quantum te fatui non cognoscunt. Dixit
ei quidam frater. quod vobis tu castitatem tunc
reddidit castitatem vobis omnes sensus custo-
dire gratia dei. **D**e pugna temptacionum

Gratia magna in pace custodiri non
potest quia semper oriuntur multa contra-
ria. quanto enim gratiosior erit tanto plus a
dyabulo impugnetur. non tamen debet homo
propter hoc cessare sequi gratiam suam quia

quanto grauior fuerit pugna si vicerit.
maior erit corona. **N**os ideo non habemus
multa impedimenta quia nos sumus tales
quales esse deberemus verumtamen si quis
bene iret per viam domini nec fatigacionem ha-
beret nec tedium. sed in via seculi fatigacionem
habet homo et tedium usque ad mor-
tem. **R**espondit ei quidam frater. **T**u vide-
ris dicere duo contraria sibi metipsum. respon-
dit ei frater **E**gidius. **N**one demones cur-
runt potius ad hominem habentem bonam
voluntatem quam ad alios? **E**cce impedin-
tum. et si quis venderet denariam suam
plus miles quam valeret. quam fatigacionem
sibi sentiret? **E**cce soluta est contrarietas
Dico ergo quanto quis pleior fuerit virtuti-
bus: tanto magis infestatur a vicijs et ta-
to magis ea debet habere odio. **D**e omni
vicio quod vices virtutem acquires. et de quo-
cumque vicio amplius tribularis. de eo ma-
gis premium recipies si deuicas. quacumque
de causa homo amittit ire per viam domini sui ipsa de
causa amittit premium suum. **D**ixit ei quidam.
temptor temptacione pessima frequenter. et
pluries rogavi dominum ut auferret eam a me et
non auferit eam. **r**ndit frater **e**gidius quanto aliquis

rex munit amplius milites suos armis tan-
to vult ut fortius prelietur. Si quis etiam
vadit ad prelium orationis quasi sine armis
quod sentit se aridum et indevotum. deus videns
fidelitatem eius. ponit in eo signum armorum
suorum. Sic est de temptacionibus aliquando sic acci-
dit de agricola qui videns filiam arborum et
verum in aliquo territorio suo in quo vel-
let facere novale et granum seminare sed
multis laboribus et angustiis et sudoribus fati-
gatur antequam recolligat inde granum et
quoniam eum penitet quod laborem illum assump-
serit propter labores et angustias que sibi in
opere illo emergunt. Primo namque intuetur
filiam super adam fructibus et non videt gra-
num. Secundo cum laboribus multis incidit
arbores et nondum videt granum. Tertio
cum multo labore et gravi euellit radices ar-
borum et nondum videt granum. Quarto pre-
scindit terram et aptat et nondum videt granum.
Quinto arat iterum terram. Sexto seminat
eam. Septimo purgat eam. Octavo me-
tit. Nonno triturat et hec omnia cum labore
multo facit. Decimo reperit cum gaudio quasi
non recordans tanti laboris propter fructum
multum quem habet in fine. Multos etiam

labores alios plures istis quos oēs bene
dixit p̄t̄ gaudiū q̄ fructū bonū p̄cipit
Quē dixit ei quidā. q̄d possem facere. si
enī facio aliq̄d bonum. habeo inde vanā
gloiam ⁊ si facio malū. incido ī tristitiā ⁊
quasi in desperacōem. Respondit ei frater
Egidi⁹. **V**n̄ facis si doles de peccis tuis. tñ
cōsulo tibi ut doleas moderate. semp enī de
bes credere q̄ maior sit potētia dei ī peccāto
q̄ tua in peccāto. si deus facit misericordiā
alicui magno peccōri. credis tu q̄ minus
peccōz relinq̄tur. **C**eterū p̄t̄ temptacōem
manis gloie nō desistas facere bonū. **S**i
enī agricultor volens iacere semen ī ter
ra. diceret intra se. **N**olo seminare q̄ si se
minauero forte venient volucres celi com
medent ex semine illo et p̄pter hoc non se
minaret. non haberet fructus terre ad cō
medēdum. **S**i aut̄ seminat licet aliquid
de semine illo pereat. tñ maior pars rema
nebit ei. **S**ic est ille q̄ temptatur a vana
gloia ⁊ puḡt cōtra eam. **Q**uidam frater
dixit fratri **Egidio** legitur de b̄tō bernādo
q̄ sel̄ dixit septem psalmos p̄niales nec
quid q̄d aliud cogitavit nisi sup̄ hīs q̄ di
cebat. r̄ndit frater **Egidi⁹**. mai⁹ reputo

si castrū aliquod fortiter impugnetur et cus-
tos castrī defendit se viriliter et valēter

¶ Sequitur de virtute

Dicebat semel quidā iudex secularis
fratri Egidio. Quō possemus nos
ascendere ad statū gratie et virtutis? Res-
pondit frater Egidius. Primo debet hō dolo-
re de peccatis suis postea pure cōfiteri deū
facere penitentiā sibi impositam postmodū
custodire se a peccatis oībus et occasioibz
peccatorū tādem debet se exercere in bonis
opibus. Benedictū sit illud malū quod
conūtitur hōi in bonum Et maledictū sit
illud bonū quod conūtitur hōi in malum. Libe-
ter debet hō sustinere mala in hoc mūdo quia
de hoc dedit nobis exemplū in se ipso dñs
noster ihesus xp̄us. Beatus qui habet do-
lore de peccatis suis et plorabit die ac no-
cte nec cōsolabitur in hoc mūdo donec pue-
riat illuc ubi oīa desideria cordis sui cōple-
buntur

¶ De gratia oracōnis

Oratio est iniciū et cōplemētum oīs
boni. oratio illustrat animā et peccam
cōgnoscitur bonū et malū. hanc oracōem
debet facere quilibet peccator ad deum ut det
illi cōgnoscere suam miseriā et sua peccā

et eius beneficia. Qui nescit orare non cog-
noscit deum. Oes qui debet saluari si habet
vsum oracōis de necessitate oportet ut i fine
suo ad oracōem se conuertant. ponamus qd
aliq̄ mulier wreceda multū et simplex ha-
beret vnicū filiū valde dilectū q̄ ppter offen-
sam aliquā captus esset a rege et ad suspē-
dium deduceretur. **N**ōne hęc mulier licet
wreceda et simplex solutis crimbz et nuda
to pectore vociferādo clamaret et ad regē
rogādo curreret p liberādo filio suo: amoe
filij et necitas mulierem wrecedam et vix
extr̄ limitem domus sue exeūtem prius q̄ si
effrōtem postea redderet et p plateas inē-
hoies euulātem et de simplici efficeret sapiē-
tem. **S**ic bene sciret et vellet orare q̄ mala
sua et p̄cula et dampna sua veraciter cog-
nosceret. **D**ixit ei quidam frater. multū
deberet homo dolere quando non potest
in oracōe grāciam deuo cōmis inuenire. **R**es-
pondit frater **E**gidius. **C**onsulo tibi qd
plane facias fructum tuum. **S**i enim ha-
beres aliquātulū boni vini in vgete et fex
essz sub vino velles tu vgetem cōcutere et
vinū cū fece miscere? **N**ō essz hoc faciēdum
et si mola molēdum nō facit aliq̄n bonā fai-

nam molendinarius non confringit eam statim
cum malleo sed plane et paulatim repat eam.
et sic facit bonam farinam. facias tu similiter
et cogita nullatenus dignum esse consolacionem
aliquam in oracione a deo recipe. Nam si quis
vixisset ab inicio mundi usque nunc et victu-
rus esset usque ad finem eius et in oracione
deduxissent oculi eius omni die plenam para-
phrasam lacrimarum non esset dignus in fine mu-
di ut deus consolacionem unicam daret ei. **D**i-
cebat ei frater quidam alius. Quare plures
temptaciones patitur homo dum orat deum quam
alijs temporibus? **R**espōdit frater egidius.
quoniam aliquis habet causam contra aliquem
adversarium suum in curia principis alicuius. **S**i
homo iste vadit ad principem illum ut pro-
ponat et faciat aliquid contra adversarium. **A**du-
sarius ille hoc sciens. opponit se illi totis viri-
bus ne sententia detur pro isto. sic facit dyab-
olus contra nos. **I**deo quod frater in colloquio
cum alijs. videbis frequenter te non sentire bel-
la multa temptationum. sed si ad oracionem per-
rexeris. ad recreandam animam tuam. tunc sen-
ties contra te ignita iacula inimici. non debes
propter hoc relinquere oracionem sed firmus sta-
re quod hoc est via ad supernam patriam et ille

qui ppter hoc oracōem relinqt est sic ille
qui de plio fugit. **D**icebat ei quidā mul-
tos video habere grāciam deuo cōis a lac-
maz qñ ad oracōem vadūt. **E**go aut vix
possum inde aliqd scire. respondit frater
Egidi⁹ labora fideliter a huiliter qz grām
quam nō dat tibi deus vna vice. dare tibi
poteit in alia vice. a qd nō dat tibi i vno
die vel in vna septimana ul in vno mense
vel in vno anno. poteit tibi dare i alio die
vel in alia septimana ul in alio mēse vel in
alio anno. **D**one laborem tuum ⁊ de⁹ po-
net grām suam sic placebit tibi. **F**aber q
fabricat cultellum multas dat tōnsiones
sup ferrum de quo facit cultellum anteq̃
cultellus perficiatur sed postremo in vna
pulsionē cultell⁹ pficitur. **M**ultū debet
hō sollicit⁹ esse de salute sua. **S**i enī tot⁹
mūdus esset plēn⁹ hōibus etiam vsqz ad
nubes si possibile esset ⁊ de hīs omnibz. nō
deberet hō saluari nisi vnus solus. tamen
quilibet deberet sequi grāciam suā ut esset
ille vnus quia nō est amittere corrigiam
calciamenti. amittere supernam patriam
Sed v nobis quia est qui det ⁊ non est
q accipiat. **A**lio tēpore quesuit quidam

a fratre Egidio . **Q**uid facis frater Egidio?
respōdit. facio malū . **I**terū dixit illē fratri
egidio qđ malum facis tu qđ es frater mi
nor: frater egidius dixit cuidā fratri mi
nori astāti. frater quis est paratior ul' deo
dare graciā suam vel nos recipere . **r**ndit
frater ille. deo ē paratior dare qđ nos recipere
Dixit frater. Egidio a facim⁹ nos bene?
respōdit frater ille. pmmo facim⁹ male. a
conūsus frater Egidio ad illū qđ queheāt
ab eo qđ faceret. ait. **E**cce patet qđ dixerā
tibi verum. cū dixi me facere malum . **I**tem
dicebat . multa bona opa commēdantur
in sac̄ scriptura ut vestire nudos. pascere
famelicos a alia multa. tñ de oracōe loqns
tes deus ait . **R**am a pater tales querit qđ
adorāt eum. bona opa adornāt aia. **S**ed
oratio est nimis magnum qđ . **I**tem dice
bat s̄cti religiosi sunt sicut quidam lupi
s̄cti qđ vix exeūt in publicū nisi p magna
necessitate a tūc in publico nō contrhūt
magnam moram. **D**icebat fratri Egidio
frater quidā familiaris ei⁹ . **Q**uare non
exis aliqñ ad seculares vlētes tibi loqui?
Respōdit frater egidio. vlo facere proxi
mo meo cū bono animo nō credis qđ dare

pocius mille libras aliqñ si haberem eas
q̄ ego darem me proxio. respōdit frater
credo. frater Egidius dixit. et credis q̄
ego darem poci⁹ quatuor milia librarum
q̄ darē me aliqñ proxio. rñdit ille credo
dixit ei frater Egidius dñs dicit in euāge
lio. Qui relinq̄t p̄m̄a m̄m̄a fratres ⁊
sorores ⁊ c̄ p̄pter nomē meū cētuplū acci
piet in hoc mūdo. ¶ Fuit aut̄ quidā rōn⁹
q̄ intrūit ordinem nr̄m cui⁹ facultates di
cebātur valere lx milia libraz ergo aliq̄d
magnū ē ad q̄d dat de⁹ aliq̄bz in hoc mūdo
ex q̄ valeēt cencies lx mille libras s̄ nos
sum⁹ cecia velati. si videremus aliquē ho
minem gracōsum multū et virtuosum nō
possem⁹ ferre p̄fectōem eius. Si q̄s esset
vere spūalis vix vellet videre aliquem ul̄
audire vel moram facere cū aliquo nisi p
nccitate s̄ semp̄ optaret solitari⁹ esse. Di
cebat iterū de seip̄o. ego poci⁹ vellem esse
cecus q̄ eē pulcher hō de mūdo ul̄ dicioz
ul̄ sapietior ul̄ nobilior hō de mūdo. dixit
ei quidam q̄re tu pocius nōles ista q̄ esse
cecus. Respondit q̄ timeo ne impedirent
iter meum. Beatus erit q̄ nec cogitabit
nec dicet nec faciet aliquid reprehensibile

Interrogauit aliquñ frater Egidij quēdam
dicēs quid dicūt sapiētes esse contēplacō
nem? At ille dixit nescio. Ac ille. vis ut di
cam tibi q̄ michi videtur? Et ille ait volo.
dixit frater Egidij gradus contēplacōis
michi videtur eē ignis. vñctio. extasis. cō
templatio. gustus. regēs et gloia. Item si
inuenis gratiam in oracōne ora. etiā si nō in
uenis ibi gratiam ora. q̄ pilos capraz ac
cipiebat deus in oblacōem. Int̄dum pl̄
diligit rex p̄dē mī laborātis p̄ eo q̄ to
tam p̄sonam alteius multo plus laboran
tis p̄ eo. q̄ dñs respicit cor. quādo dñs de
dit p̄dicacōnem factō petro dixit ei q̄ mi
norem p̄tem semp retineret sibi dicens et
tu aliquñ conūsus confirma fratres tuos

De cautela spirituali habēda

Si vis bene videre erue oculos tuos.
si vis bene audire esto surdus. si
benē loqui esto mutus. si vis ambulare
abide tibi pedes tuos. si vis bene opari.
mutila tibi manus. si vis bene amare. habe
te odio. si vis bene viuere. mortifica te. si
vis bene lucrī. cito p̄dere. si vis esse diues.
esto paup. si vis esse in delicijs. affligere te.
si vis esse securus. esto semp i timore. si vis

exaltari humiliare. **S**i vis honorari despi-
ce te a honora despicietes te. si vis habere
bonū fustie malū. si vis eē in q̄ete labora si
vis bñdici desidera maledici. **O** q̄ maḡ sa-
piētia ē scire hxc facere a q̄ hxc maḡ sūt nō
oibz data sūt. **S**i mille ānis vixit hō nec
haberet ex os suū satis habere; facere intr̄
ī corde suo nec posset ad p̄fectū opletētū
peruenire tātum haberet facere solū intus
Nullus deberet velle videre aliq̄d ul' audire
sive loq̄ de aliq̄re nisi usqz ad vtilitatem
suā nec vltra p̄cedere vllō mō. **Q**ui non
vult cognoscere non cognoscetur sed ve-
nōb qm̄ illi q̄ habēt dō dei nō cognoscūt
q̄ nō habēt nō q̄runt hō fingit deū q̄lem
vult s; semp̄ ip̄e ē q̄lis ip̄e est. **D**e sciētia
q̄ vtilia mutū q̄ de p̄dica cōe verbi diuinū
Qui vult scire satis inclinat caput sa-
tis a opetur satis q̄ trahit v̄trem p̄
terā q̄ dñs docebit eū satis. **S**ūma sapi-
ētia ē bō opa facere a bñ se custodire a iu-
dicia dei oñdere. **D**ixit sel' cui dā v̄lētū ire
ad scolas cā discēdi. cur vis ire ad scolas
Summa totius sapientie est timere et a-
mare hxc duo sufficiūt tibi. **T**antam sapi-
entiam habet homo q̄ tum bonū operatur

et non plus nō his nimis sollicitus fore vtil
alijs sed esto magis sollicitus ut sis vtilis
tibi ipi. **V**olumus aliquā multa scire pro
alijs et pauca p nobis verbū dei non est
dicētis nec audiētis sed opantis illd. **M**
tū nesciētes natāre intruerūt in aq̄s ut ad
iuuaret peūtes in eis et cū peūtibz pierūt
prius erat vnū malū postea sunt duo. **S**i
bene pcuras salutem aie tue bene pcurab
salutem oim amicorū tuor. si bene facis
factum tuū bene facis oim factum bene v
letum tibi p̄dicator verbi dei positus est
a deo ut sit cādelā speculum et vixillifer po
pulo dei. beatus ille q̄ ita dirigit alios p
viam rectam q̄ ip̄e non cesset ire p eam
et sic incitat alios ad currēdum q̄ ip̄e cur
rere nō desistat et sic est adiutor alijs q̄
fiāt diuites ut ip̄e ex hoc nō fiat paup. cre
do q̄ bonus p̄dicator magis loq̄tur sibi
q̄ alijs videtur michi q̄ qui vult animas
peccatorū tr̄hēre magis debet timere ne ip̄
se male ab eis tr̄hatur q̄ sollicitus esse ut
tr̄hat. **C**ui quidā frater. **Q**uō tunc. et ille
aūte oculos tuos ne videāt vaitatē illi q̄
dicūt nō ap̄hendunt et illi qui audiūt nō
intelligūt. dixit ei quidā. quid est meli?

predicare an facere. respondit quis ma-
gis meretur vadens ad factum iacobum vel
ad sem iacobum ostendens viam video multa
quae non sunt mea multum audeo quae non intelligo
et multa loquor quae non operor. Ergo vide-
tur quod per solum visum loquamur et auditum non sal-
uatur homo. **D**e verbis bonis et malis

Qui loquitur verba bona est quasi os
dei et qui loquitur verba mala est quasi
os dyaboli. Non serui dei congregantur in ali-
quo loco ad loquendum debent tractare de
pulchritudine virtutum ut placeant eis vir-
tutes quod si placerent eis virtutes exercerentur
in eis. Et si in virtutibus exercerentur semper
ab eis virtutes amplius amarentur. Quanto
homo magis plenus est viciis tanto ma-
gis ei necessarium est loqui de virtutibus.
Sicut enim ex frequenti colloquio pravo
de viciis incidit quis in vicia faciliter sic
ex frequenti colloquio sancto de virtutibus
faciliter inducitur et disponitur ad virtu-
tes. Sed quid dicemus de bono non pos-
semus dicere bonum nec de malo possu-
mus dicere malum. Quid ergo dicemus de bo-
no non possemus dicere quantum bonum sit
nec de malo culpe et pene quantum malum sit.

cū vtrūq; incomp̄hensibile sit a nob̄ . ego
non reputo minorem virtutem esse scire
bene tacere q̄ scire bene loqui. Et videtur
michi q̄ homo debet habere collum ad in
star gruis vel q̄si p̄ multos modos trāfi
ret verbum anteq̄ egredietur ex ore

De virtute perseuerantie

Quid p̄dest homini orare ieiunare e
lemosinas facere sc̄ip̄um affligere se
tire quoq; magna de celo ⁊ nō p̄uenire ad
portam salutis . Ecce aliq̄n apparet aliq̄
uauis in mari formosa maḡ ⁊ noua mul
to thesauro t̄n si impedimēto aliquādo oc
currete ad portum nō p̄uenit sed miserabi
liter perit . Et quid p̄fuit omnis illa boni
tas ⁊ pulchritudo ei⁹ . ⁊ iterū in mari est
quedā nauis difformis non gr̄adis vetu
sta despecta nō m̄lto thesauro plena ⁊ cū
multo labore feliciter p̄uenit ad portum
euadēs picula maris ⁊ hęc sola om̄edatur
Simile accidit in hoibus huius mundi
meito iḡr omnib; est timendum . Quāuis
arbor sit nata nō statim est maḡ ⁊ si mag
na nō florida . ⁊ si floret non statim p̄du
cit fructum cū p̄ducit fructus non statim
sūt magni ⁊ si magni nō statim maturia

si maturi non tñ ad os hoīs oēs pueniūt
sed multi decidunt a putrifunt a porcis a
alijs bestijs deuoratur. Dixit ei quidam
deus faciat te bene finire. respōdit. Quid
michi pdesset si regnū celoz cētum annis
mēdicassem nisi bene finire. duo mag̃ bō
hoīs puto. deum amare et a pccis cauere
q̃ haberet hxc duo haberet omnia bona

De religionibus

Dicebat frater Egidius de seipso lo
quēs. mallē modicū habere gracie
dei in religione q̃ multum in seculo qz plu
ra picula et minora adiutoria sūt in seculo
q̃ in religione sed peccator pl̃s formidat
bonum suum q̃ malum suum qz timet pe
nitētiā agere a religionem intrare plus
q̃ in pccō iacere ul̃ in seculo remanere. Qui
dam secularis pccnt cōsiliū a fratre Egi
dio vtrum expediret ei religionem intra
re vel nō. Respondit si quis pauprimus
scīret aliquem precō sum thesaurum ab
seonditum in antiquo agro cōmuni nūq̃
ab aliquo cōsilia quereret vtrum ad the
saurum ire deberet. quanto magis ire ad
cauandum tantum thesaurum deberent
omēs homines cū festinacōe ire hxc ut ille

audiunt vobis oibus huius statim reli-
gionem intravit. Dicebat quod frater Egidius
multi religioes ingrediuntur sed quod religio-
nem oueiuunt non opantur et sunt huiusmodi
sicut agricola qui si arma rotandi indueret
et cum eis pugre nesciret. Non enim omnes
homines equum beyhardum sciret equitare nec
infidelis ei sibi nesciret a casu cauere. Non
reputo magnam terram alicuius regis intrare
nec reputo magnam dona a rege accipere. Sed
reputo magnum scire sicut decet in terra re-
gis stare. Curia magni regis est religio
quam non reputo magnum intrare et aliqua
dei dona in ea recipe sed scire sicut decet in
ea viuere potius aut velle in seculari statu
existere et deuote ac sollicite ad religionis
ingressum suspirare quam in religione existere
et peccare. **B**loiosa virgo mater dei nata
fuit de peccatoribus et peccatricibus tamen est
illud quod est et non fuit de aliqua religione. De-
bet religiosus credere se non bene stare nec
bene viuere posse nisi in religione. videtur
michi quod religio fratrum minorum vere fuit
missa a deo in hunc mundum ad magnam uti-
litatem hominum. Sed vobis nisi sumus ta-
les quales esse debemus? Religio fratrum minorum

videtur michi paupior et dicitur totius mundi hoc videtur michi graue religiosorum videtur cum quod minus alte voluit ambulare quod quanto gradus altior tanto casus grauior. **E**t dixit factus Franciscus quod peccatum sacerdotum maius est quam peccatum totius mundi quantum est ergo minorum fratrum maius omnium sacerdotum aliorum totius mundi quod gradus altior est quem deus seruauit et illum suis discipulis seruandum tradidit. **E**t quod omnia sciuit preterita et presentia et futura et omnia fecit. credendum est veraciter quod altiozem perfectionem et meliorem omnium statum elegit. Ille est diues qui ymitatur diuitem. ille est sapiens qui ymitatur sapientem ille est bonus qui ymitatur bonum. ille est pulcher qui ymitatur pulchrum. ille nobilis qui ymitatur nobilem videlicet dominum ihesum christum

De virtute obediencie et

quibusdam alijs virtutibus

Quanto magis restrictus est religiosus sub iugo obediencie tanto maiorem reddet fructum et quanto magis est religiosus restrictus et obediens plato suo propter honorem dei tanto magis est pauper et mundus a peccato suo propter ceteris hominibus huius mundi. religiosus bene obediens si miles est militi bene arto sedenti super bonum equum

quī trāsit securus in hostes et nemo eum
offendere potest. **R**eligiosus autē obediēs
cū murmure similis ē milti infidēti equo
malo ⁊ trāsiens inter hostes cadēs et ab
inimicis quandoq; capitū vulneratur in
carceratur vinculatur et qñq; occiditur
Religiosus q̄ in ppria volūtate vult viue
re ad infērū vult ire. **Q**uā diu bos tenet
caput sub iugo ip̄let horrea frumēto. bos
autē non tenēs caput sub iugo. sed vagā
do discurrens in cāpo magn⁹ dñs videtur
sibi esse. sed p̄ eum horrea non implētur
Magna sapiētes ponunt caput humili
ter sub iugo obediēcie. Stulti caput de sibi
iugo extrahunt ⁊ obedire nolūt. **M**ater q̄
qñq; nutrit filiū et exaltat q̄ plusq; mag
nus effectus est p̄pter supbiam suam nō
obedit sed eam deridet ⁊ spm̄t. **M**aius re
puto obedire plato hominī p̄pter amorē
dei q̄ ip̄i creatori p̄ seipsum aliquid impe
rati. videtur michi q̄ si aliquis esset in tan
ta gratia q̄ cū angelis loq̄retur et ware
tur ab hoīe cui p̄misit obediētiam deberet
collocucōem angeloz dimittere ⁊ hoī cui
p̄pter deum p̄misit obediētiam obedire
Qui v̄ro pomit caput sub iugo obediēcie

et postea extrahit caput de subiugo obediē
tie ut viam sequitur perfectōnis hoc est signū
latētis supbie magne . bona consuetudo
est via ad omne bonū **E**t mala cōsuetudo
ad oē malū . **S**i q̄s vixisset ab inicio mūdi
vsq; mō et semp passus fuisset malū i vita
sua et mō iret ad omne bonum q̄d noceret
ei oē malum q̄d passus est . **E**t si quis ha
buisset bonū ab inicio seculi vsq; mō et nūc
iret ad oē malū q̄d prodest sibi omne bo
num q̄d habuit . **D**ixit ei quidā secularis
vellem in hoc mūdo diu viuere et in oibus
habū dare . respōdit si vīueres mille an
nis et esses dñs totū mūdi q̄d premiū acci
peres a carne tua cui seruisti . **S**ed i mo
dico tempore q̄ bñ egerit et bñ se custodie
rit recipiet premiū inenarrabile . **B**ona
societas est homini sicut tirriaca et mala so
cietas sicut venenum . **A**rbores que stant
iux viā interdū feriūtur ferro a trāscūtib;
et fructū nō sināt maturari sic nocet stare
in publico . **D**ixit quidā fratri egidio . q̄d
possem facere ut sciret aliq̄ suauitatem de
deo . rñdit . inspiciat tibi de9 vniq̄ bonā
volūtate q̄ ait mlto ciēs dixit ei plūies frat
Egidi? i hec verba vociferās alta voce . gre

fuit nat9 amisit fidem. respōdit sic dixisti
ita ē verum tñ nō habebam fidem āte ita
bene sic debbam habere tñ deus abstulit
eā michi. **E**t quisq; haberet eā pfecte sicut
habēda est deus auferret eā sibi tñ post
hoc habui q; meruī q; suis ligaretur mi
chi ad collum ⁊ trāherer vtupate p omes
vicos isti? **C**iuitatis. dixitq; ali9 si tu nō
habes fidē qd faceres. si tu esses sacerdos
⁊ velles dicere missam solempnem. **Q**uō
diceres tu credo in vnum deum. respōdens
leta facie ⁊ cātans alte voce dixit agnosco
vnū deum patrem oipotentem. vidēbatur
fratři egidio q; male fecerunt plati ordi
fratrum minorū eo q; nō pcurassent p vi
ribus p dño papa non obtēta vane glo
rie sed oteplacōe honoris diuini dūtārat
⁊ edificacōne proximōz canonizacōnem
fratrum minorū martirū qui p gloriosa cō
fessione fidei fuerūt apud marzochiū int
fecti ⁊ si dñs papa voluiss; eos canonizare
bene quidam sin autē fratres hoc pcurā
tis apud deum essent excusati et addebat
Si exēpla patrum nos precedētium nō
habuissē9 forsitan in statu penitētie in
quo sum9 nō essem9. sed reddidit vnicuiq;

aurum p auro scarletū p scarleto tincimū
p tincimio nec aliq̄s vnā faciat deo ⁊ non
aliā qualitercūq; lamentabatur frater
Egidi⁹ de cuiusdā ciuitatis debellacōe gūi
dolēs tā de crudelitate q̄ de p̄iculo debella
torum ⁊ p̄q̄. Dixit q; de h̄is fuit multū
cōdolēdum adiecit in hęc verba voluit
tñ deus q; h̄iēs illi⁹ ciuitatis peiterētur ⁊
humiliāretur q; sepe vicinos suos quibz
erāt potētiores satis ināmiter tractauerūt
Tūc dixit ei quidā religioſus . si deus hęc
voluit nō debemus sic tu dicis eis cōpati s̄
p̄ci⁹ de illoꝝ pena gaudere q; oīs homo
debet conformare voluntatem suam volū
tati diuine. **Rēspōdit** ponamus q; rex ali
quis posuerit edictum q; si aliquis cōmiserit
tale facinus decapitetur vel suspenda
tur ⁊ dato q; filius regis illius in crimen
huius lapsus de mādato regis trahatur
ad mortem predictam credis q; regi pla
cer; q; h̄iēs exultarēt ⁊ dicerēt gaudea⁹
q; dñs rex ducit filiū suū ad mortē nō pla
cer; regi tale gaudiū s̄ displicer; sic ē ait i
isto nego cō. alia vice dixit ei quidā si q̄s
laudat me de bono etiā qd̄ non habeo in dē
gloior vane in corde meo. r̄ndit si q̄s ess̄

nō custodiūsti illam bonam volūtatē
a durisset te ad maius bonū. **A**lius dixit
quōd faciā quia sum aridus et indevotus. respō
dit promissa loquēs. **N**oli orare deum ne
offeras munus ad altare quā dissipat impe
tus aque invidiatis alveum et canalē aq
molēdini. molēdinari? studet paulatīe
repare quā dissipata sūt et similiter quā mole
molēdinarij nō faciūt bonam farinam nō
frāgit statim malleo magno sed paulatīe
repat et plane eas martello puo tondēdo
donec repentur. **R**eligiosi vōti sūt a deo
marie ad vacādum oracōi humilitati et sup
ne caritati. **S**ed vallis quā pēdiderūt de fi
derium boni sui et volūt ire nimis alte. **D**ū
semel retulisset frater. **E**gidius cū multo
feruore quibusdam fratribus amicis suis
intimis quō anno illo quo sactus frāciscus
trāsivit ab hoc mūdo ad patriā celestem
apparere dignus fuerat cristus eidē fratri
egidio vigilanti visibiliter corporali cū ful
gore mire claritatis multis vicibus per dies
quādecim in loco fratris cecone. **Q**uidam
ex fratribus dixit eidem fratri egidio velle
quod in eodem loco vbi cristus sic dignitue cō
placuit apparere fieret vna puā ecclesia

de formosis lapidibus et pollitis. quod respondit **O**
quod bene dicitur quod plures facte sunt ecclesie in locis
ubi non ita magis fecit sicut ibi. **Dixit** alius. et
quo nomine intitulabitur ista ecclesia. respondit de
beret vobis nomine festi penthecostes id est ecclesia
spiritus sancti. **Dixit** alius. credis tu quod spiritus ve
neit per tempora apostolorum in aliquam personam
eo modo quod vixit in apostolos. quod ait. **Si** ego glo
fico meipsum gloria mea nichil est. cui frater
dixit tu dicitur quod deus tunc abstulit tibi fidem
Dic michi si placet si tu habes spiritum. respondit
Qui non habet fidem quomodo habet spiritum. dixit
ei frater. nonne speras te habere vitam eter
nam. respondit non credis tu quod potest deus dare
arram vite eterne cui placet sibi **Et** ait non
loquimur modo plerumque de ista materia credidit
frater ille quod hoc dixit ei tunc fratre presente ibi
dei extasi reperitur. **Dixit** quod frater Egidius
quod se fuisse natum. **Prius** ait natus fui de ge
trice mea carnaliter. **Secundo** in sacramento bap
tismi. **Tercio** quando intravi religionem istam. **Qua**
to quando fecit michi dominus misericordiam apparitionis sue
Et ait illi predicans frater si ire ad partes remo
tas et queratur me si agnoscerem te et possem
dicere. sic xxxij annis fuit quod frater egidius
fuit natus et ante quod fuit natus habuit et per quod

pauprimus totus plagatus et pallidus vi
lissimis sordibus vestimentis indutus et ois
discalciatus et oēs veniēt ad deū dicētes va
lete dñe qz mirabiliter estis diues et corus
et pulcher valde speciosa vestimēta et calci
amēta habetis nōne stultus esset si talis
laus ei placeret et talem arbitraretur esse
quē illi dicerēt cū staret certissime oīno
rem se aliter habere

D omnibus religionibus et religiosis
quidam placet deo quidam displi
cet. Eorū autē qui placet sūt duo ordines
vnius nominatur ordo amantium alter placē
tium. in ordine autē amantium et oēs amantes
sūt serui magni deo quē se talit̄ diligūt in deū
deio placēdi deo et diligūt se in desiderio
placēdi ad inuicē propter deum isti amantes
quatuor habēt oculos. vnus oculus semp
respicit quod semp magis placeat volunta
ti et beneplacito dñi dei. Alius se respicit
proximū ad vādum ei semp pacē et bonū
exēplum aliorū duorū vnus respicit ante
aliū retro. ille quē est ante respicit quod sibi de
beat eueire de oī tempore quod facit. Qui est
retro speculatur si opus quod facit placet dño
deō. Et sit oculos quē est ante respicit retro et

q̄ est retro respicit ante et isti duo oculi
sūt iudices operū. Aliq̄ ordo dicitur pla
centium et placētes dicitur omnes qui se
custodiunt ne dicāt vel faciant aliquam
tribulacōm alteri et si alij faciant eis tribu
lacōnem ip̄i fiunt serui eorū qui eos affli
gunt de plena et bona voluntate cordis
et vadunt videlicet ad iusticiam et non trā
seunt terminos iusticie rationem faciant
alicui isti duo ordines sūt in beneplacito
dñi Illi autem religiosi qui sūt in discor
dijs et morantur in gueris et prelijs et cō
tentionibus p̄pter res terrernas et non
p̄pter bonū aie sed p̄pter securitatē se repu
tāt bonos oēs sūt in displicētia dñi dei s̄
p̄nt de displicētia redire ad placētiam p̄
penitētiam et cōfessionem et cautelam. sed
caueāt quia tam diu possunt in malo pse
uerare q̄ eis hostium misericordie claudē
retur et proicerentur extra saluacōem Et
prelati magistri diuinitatis predicatorēs
et sacerdotes a deo sūt ordinati hac racōe
ut sciant aīas trahere ad saluacōem Et ut
hoc seruēt desideret et appetāt q̄ vinū ul
aquā bibere tñ fortissime faciūt et ut paciā
tur penā p̄ aiabz. Tales predā magistri

p̄dicatores et sac̄dotes oīes sunt in bene
placito dñi dei. **O**īes p̄dicti magistri p̄di
catores et sac̄dotes q̄ magis sūt lauda
ri ⁊ honorari q̄ sūt aīas t̄h̄re ad salua
cōem. oīes stant in displicito dei. **S**ed de
displicito possunt redire ad placitū dei. si
confiteātur ⁊ ad hoc se custodiāt. **S**ed tñ
possunt i hoc morari q̄ clauderetur eis osti
um misericordie et proiceretur ex saluacō
nem. oīes gētes facit nasci dñs deus p̄p̄
suū honorē et p̄pter hāc racōem ut debeat
eum oīes diligere sup oīa ⁊ proximū p̄p̄
deum sic seipos in tātum vna gēs aliā in
q̄tum se amat et hortatur ad saluacōem
Oīes gēs que nō amat ⁊ timet deū est i p̄c
cato morli ⁊ ē data i manū odij ⁊ p̄iecta
ext̄r saluacōem. **O**īes gens q̄ gr̄desit in
sua reputacōe et reputat se altā ⁊ bonā de
hoc q̄ dei est nec recōgnoscit a deo q̄ ha
bet ip̄e parūficabit eā malis ḡtibus suis
Oīes gens q̄ non vult portare penitēciam
⁊ penā p̄ p̄ccis data ē in manū p̄ne ⁊ p̄ie
cta ext̄r saluacōem ⁊ dāpnacōnem. **O**īes
gens q̄ non timet et pauet deū dabitur in
manū magni pauois ⁊ p̄icitur ext̄r salua
cōem in dāpnacōem. **B**entes q̄ magis

amant res q̄ dñm q̄ fecit eas p̄pter res p̄u
mētur in tribulacōibus a flagellis. Ven
tes que non diligunt bonum suum id est
salutem anime sue habebunt malum id ē
dampnacōnem anime sue. Omnis gens
q̄ racōem dñi dei sui nec vult audire nec
obseruare ordinata est ad penam. Ois
gens que deridet vrbum dei ordinata est
ad penā ire. sicut sol quādo oritur stelle
amittūt lumen suū respectu solis sic luna
a sol perdūt lumen suū respectu vnius aie
gloificate. Excuso autē me corā deo a vrb
q̄ nō sum ego qui dico predicta q̄ p me
suspēderer in furtis a proicerer in dāpna
cōnem extra saluacōnem. **O**cto sūt la
pides precōsi quos dñs dedit sanctis here
mitis beato **F**rancisco beato **D**ominico san
ctis quoq; monachis a omnib; sanctis
suis. Primus est dolorem de peccatis a ea
pure cōfiteri a p̄niam p̄ eis p̄orre a caue
re de futuris a esse obediētem. **S**ecūdus
est q̄ ipi sacti eradicati erāt ab oi spe mū
di a hōim ita q̄ corda eoz nullā radicem
temporalitatis nec carnalitatis inuenirēt
vbi se tenerēt. sed ad solum deum q̄ corda
fecerat necessario reuertebātur. **T**ercūe

24

q̄ oē bonū q̄ habebant recognoscebāt a
dño deo a oē malū de pecc̄is suis. **Quart⁹**
quisq; malū eis dicebat ul' faciebat erāt
eis seruiētes de plena ⁊ bona volūate cor
dis. **Quint⁹** q̄ amabāt rep̄hensioēs et nō
honores ⁊ diligebāt vnitatē in oī gēte pe
nitēte ⁊ erāt misericordes et piij. **Sext⁹** q̄
reputabāt se oibus alijs viliores ⁊ omēs
alios meliores se. **Septim⁹** q̄ ip̄i seruiē
bāt ⁊ nō expectabāt seruari et quicūq;
eos reputabant viles ip̄i cū eis se viles re
putabāt. **Octau⁹** q̄ oīa beneficia recog
noscut a deo ⁊ ea sibi reddebāt dicentes
Dñe q̄d sum⁹ q̄ si abstuleis a nobis bona
tua q̄ fecisti nobis erim⁹ priores oibus q̄
fūt in puincijs. q̄ q̄ sibi bona q̄ dei sunt
appropriat deus eū expropriat. et q̄ sibi
nichil appropriat sed totū deo attribuit
huic de⁹ bona sua q̄ ipse facit appropriat
Deo gracias

Explicūt aurea verba sancti Egidij
ordinis fratrum minorum

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DUSSELDORF

Flinten 2 Hn
Zinnober 16

20

823

